

OPLEIDING ONDERNEMEN / AOV

ONDERNEMER MKB

FINANCIERING voor het mkb

**(leverbaar met studie-app
of werkboek)**

Drs. P.F. Pietersen

K.P. Pietersen

6^e druk, 5^e oplage

ISBN 978 90 6355 284 8

NEDERLANDS ONDERWIJS INSTITUUT BV

DE NOI-METHODE VOOR HET ONDERNEMERSDIPLOMA

De NOI-methode 'Ondernemersopleiding' bestaat uit een serie studie- en werkboeken die gebruikt worden in het cursorisch onderwijs en in het dagonderwijs.

Voor het dagonderwijs sluit de NOI-methode aan op de vereiste kwalificaties voor het *Diploma Ondernemer Detailhandel* (KC-Handel).

NOI-UITGAVEN ONDERNEMER MKB

Vakgebied	NOI-boek
Marketing	Marketing voor het mkb Werkboek Marketing voor het mkb of een studie-app
Financiering	Financiering voor het mkb Werkboek Financiering voor het mkb of een studie-app Opstellen ondernemingsplan Rekenen voor het mkb (<i>facultatief</i>)
Organisatie	Organisatie voor het mkb Werkboek Organisatie mkb of een studie-app
Administratie	Administratie voor het mkb met een studie-app

© Copyright: NOI

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, database, computerbestand, internet of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het NOI.

Omslagontwerp: Ronald Meij

WOORD VOORAF VOOR DE CURSIST

De NOI-serie voor het ondernemersonderwijs is een moderne, op de praktijk afgestemde studiemethode voor (toekomstige) ondernemers, franchisenemers en filiaalchefs. Met deze leerstof zijn al meer dan 300 000 cursisten opgeleid. De methode wordt niet alleen voor zelfstudie en in het cursorisch onderwijs veel gebruikt, ook op dagscholen (roc's) heeft de methode een vaste plaats verworven.

Zelfwerkzaamheid

Om de leerstof te kunnen onthouden, moet je 'al doende' leren. De studiemethode bestaat daarom uit:

- een leerboek Financiering met:
 - tekst in heldere, vlot lezende zinnen, waardoor je de theorie gemakkelijk in je opneemt;
 - verwerkingsvragen die onmiddellijk op de tekst volgen, zodat je direct zelf kunt toetsen of je de tekst hebt begrepen. Het is niet de bedoeling om de antwoorden op te schrijven.
- een werkboek met:
 - meerkeuzevragen;
 - juist-onjuistvragen;
 - opdrachten om de theorie te verwerken.
- of - als alternatief voor het werkboek - een studie-app (voor laptop of tablet) met:
 - verwerkingsvragen (als in leerboek) en begrippen;
 - juist/onjuistvragen en meerkeuzevragen;
 - opdrachten;
 - samenvattingen.

Ondernemingsplan

Een ondernemingsplan is de basis van de bedrijfsvoering. Hoofdpunten daarin zijn de financiering en de marketingstrategie. Het NOI-boekje Opstellen ondernemingsplan is een praktijkvoorbeeld waarbij de cursist/student zelfstandig opdrachten moet verwerken om het ondernemingsplan te maken.

Bij de zesde druk, vijfde oplage

In deze vijfde oplage is een aantal verbeteringen en kleine tekstcorrecties aangebracht.

•

Voor uw ervaringen en suggesties houden wij ons van harte aanbevolen:
e-mail mkb@noi.nl, telefoon 035-5416743.

NOI

1

KOSTEN EN CALCULATIES

1	KOSTEN	blz. 10
1	Directe kosten en bedrijfskosten	10
2	Personeel, huisvesting, overige kosten en rente	11
3	Afschrijvingskosten	11
4	Verwerkingsvragen	14
2	HET EXPLOITATIEOVERZICHT	16
1	Berekening van de nettowinst	16
2	Nettowinst en gewaardeerde kosten	17
3	Verwerkingsvragen	18
3	PRIJSBEREKENING DETAILHANDEL	19
1	De brutowinstopslag	19
2	Prijsberekening met een opslagpercentage	20
3	Prijsberekening met omrekenfactor	21
4	Adviesprijzen	21
5	Verwerkingsvragen	22
4	PRIJSBEREKENING AMBACHT EN DIENSTVERLENING ..	24
1	Het uurtarief	24
2	De offerteprijs	26
3	Differentiële kostprijs	27
4	Voor- en nacalculatie	27
5	Het machine-uurtarief	28
6	Verwerkingsvragen	32

2

ONDERNEMINGSVORMEN

1	DE RECHTSVORM VAN DE ONDERNEMING	36
1	Natuurlijke personen en rechtspersonen	36
2	Ondernemingsvormen	36
3	Het handelsregister	38
4	Verwerkingsvragen	39
2	ONDERNEMINGEN ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID	40
1	De eenmanszaak	40
2	De maatschap	42
3	Kenmerken vennootschap	43
4	De vennootschap onder firma (VOF)	44
5	De commanditaire vennootschap (CV)	48
6	Verwerkingsvragen	50

2

3	ONDERNEMINGEN MET RECHTSPERSOONLIJKHEID	53
1	De besloten vennootschap (BV)	53
2	De naamloze vennootschap (NV)	58
3	De coöperatieve vereniging (coöp)	59
4	De vereniging	61
5	De stichting	62
6	Het bestuur van grote ondernemingen	64
7	Verwerkingsvragen	66
4	ONDERNEMINGSVORM EN EXPLOITATIEOVERZICHT ..	69
1	Het exploitatieoverzicht van de eenmanszaak	69
2	Het exploitatieoverzicht van de BV	70
3	Verwerkingsvragen	71

3

BELASTINGEN

1	INKOMSTENBELASTING (IB)	74
1	De drie boxen van de Wet op de Inkomstenbelasting	74
2	Het belastingtarief van box 1	75
3	Het belastingtarief van box 2	77
4	Het belastingtarief van box 3	78
5	Overzicht inkomensboxen en tarieven	80
6	Persoonsgebonden aftrekposten en heffingskortingen	81
7	Voorheffing loonbelasting	81
8	Aangifte IB en aanslag IB	82
9	Verwerkingsvragen	82
2	AFTREKPOSTEN VOOR ONDERNEMINGEN	85
1	Aftrekposten voor alle ondernemingsvormen	85
2	Extra aftrekposten voor IB-ondernemers	86
3	De keuze eenmanszaak of BV	87
4	Verwerkingsvragen	88
3	OMZETBELASTING (BTW)	89
1	Directe en indirecte belastingen	89
2	Hoe wordt de omzetbelasting geheven?	89
3	Het aangiftebiljet	91
4	De kleineondernemersregeling	94
5	Verwerkingsvragen	94
4	BELASTINGEN VAN GEMEENTE EN PROVINCIE	96
1	Rechten, leges en heffingen	96
2	Verwerkingsvragen	96

4

FINANCIERING EN FINANCIËEL BELEID

1	VERMOGENSBEHOEFTE EN VERMOGENSVERKRIJGING ...	98
1	Eigen en vreemd vermogen	98
2	Vormen van vreemd vermogen	99
3	Samenvatting	101
4	Verwerkingsvragen	102
2	DE LIQUIDITEIT VAN EEN ONDERNEMING	104
1	Liquiditeit en werkkapitaal	104
2	De current ratio	105
3	De quick ratio	106
4	Kernen in de vlottende bedrijfsmiddelen	106
5	Samenvatting	107
6	Verwerkingsvragen	107
3	DE SOLVABILITEIT VAN EEN ONDERNEMING	110
1	Wat verstaan we onder solvabiliteit?	110
2	Het kengetal van de solvabiliteit	111
3	Bewaken van de solvabiliteit	111
4	Verwerkingsvragen	114
4	CASHFLOW	116
1	Cashflow bij de eenmanszaak	116
2	Cashflow bij de BV	119
3	Vergelijking cashflow eenmanszaak en BV	122
4	Verwerkingsvragen	122
5	DE RENTABILITEIT VAN VERMOGEN	124
1	De opbrengst van belegd vermogen	124
2	De rentabiliteit van het totale vermogen (RTV)	124
3	De rentabiliteit van het eigen vermogen (REV)	126
4	Rentabiliteit en ondernemingsvorm	127
5	Verwerkingsvragen	127
6	BANKKREDIET	129
1	Rekening-courantkrediet	129
2	Zekerheidstelling	130
3	Factoring	131
4	Verwerkingsvragen	131
7	LEVERANCIERSKREDIET	133
1	Leverancierskrediet ontstaat automatisch	133
2	Korting voor contante betaling	133
3	Kredietbeperkingstoeslag	134
4	Kosten van leverancierskrediet	136
5	Leverancierskrediet en afnemerskrediet	137
6	Verwerkingsvragen	138

4

8	LEASING	140
1	Twee vormen van leasing	140
2	Leasing en financiering	141
3	Verwerkingsvragen	142
9	CONSUMPTIEF KREDIET	143
1	Gespreide betaling	143
2	Verwerkingsvragen	144

5

BEDRIJFSCONTROLE

1	BEGROTEN EN BUDGETTEREN	146
1	De exploitatiebegroting	146
2	De liquiditeitsbegroting	148
3	Investeringsbegroting en financieringsplan	150
4	Planning en doelstelling	151
5	Verwerkingsvragen	151
2	BEDRIJFSVERGELIJKING	154
1	Interne en externe bedrijfsvergelijking	154
2	Kengetallen	156
3	Verwerkingsvragen	157
3	VERZEKERINGEN	158
1	Risico	158
2	De schadeverzekering	160
3	Soorten schadeverzekeringen	162
4	Verwerkingsvragen	166
4	HET BEDRIJFSMINIMUM	169
1	Vaste kosten	169
2	Variabele kosten	171
3	Berekening van het bedrijfsminimum	172
4	Kostenindelingen	174
5	Verwerkingsvragen	174
5	OVERNAME VAN EEN BEDRIJF	176
1	De overnameprijs	176
2	Voorbeeld van een overname	177
3	Verwerkingsvragen	179

TREFWOORDENREGISTER	181
----------------------------------	-----

FORMULES EN KENGETALLEN - Financiering	189
FORMULES EN BEGRIPPEN - Rekenen	191